

سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی

استان هرمزگان

کنار

کاشت، داشت و برداشت

تدوین: محمدامین آریافر مشاور رئیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان هرمزگان

مقدمه

کنار از درختان همیشه سبز به شمار می رود که در بیشتر مناطق رشد و دارای ارقام و واریته های مختلفی است، میوه، برگ و ریشه این گیاه خاصیت دارویی و درمانی زیادی دارد که از چوب آن نیز به عنوان هیزم برای گرم کردن استفاده می کنند. در بیشتر مناطق رشد می کند. میوه کوچک گرد و کروی ماندنی دارد که علاوه بر تازه خوری برای تهیه رب، مربا، شربت و ... استفاده می کند. طول عمر بالایی دارد و از باردهی بالایی برخوردار است. نیاز به کود دهی و هرس به موقع دارد و دارای گل های سفید رنگی است. برای رشد نیاز به نور کامل خورشید دارد. ما در این مقاله به مراحل مختلف کاشت تا برداشت، واریته های مختلف، آفات و بیماری های درخت کنار خواهیم پرداخت پس در ادامه مطلب در فروشگاه اینترنتی پوپونیک همراه ما باشید.

مشخصات گیاهی کامل درخت کنار:

کنار با نام عربی سدر از درختان همیشه سبز به شمار می رود اما نا گفته نماند که سدر گیاهی متفاوت از تیره مخروطیان محسوب می شود، در بیشتر مناطق رشد می کند و در اصل بومی مناطق گرمسیری آفریقا و آسیا است که در بخش وسیعی از ایران نیز آن را کاشت و به عنوان پوشش گیاهی از آن استفاده می کنند. دارای ارقام و واریته های بیشماری است. نسبت به خشکسالی مقاوم است که از طول عمر بالایی برخوردار است طوریکه بیش از 500 سال عمر می کند، جالب است بدانید که در برخی مناطق کنار را درختی مقدس می دانند که اگر به مناطق جنوب کشور سفر کرده باشید می توانید این درخت را در کنار آتشکده ها و سایر مکان های مذهبی و دینی مشاهده کنید. خواص بسیاری دارد به همین دلیل از آن در طب سنتی نیز به وفور استفاده می کنند، بخش های مختلف این گیاه همچون برگ، میوه و چوب آن سرشار از مواد غنی و ویتامین های مختلفی است که از آن برای شستشوی دست، غذای دام و از چوب آن برای گرم کردن و هیزم و همچنین پخت و پز استفاده می کنند.

به صورت درختی بلند قامت رشد می کند که شاخه های متراکم و فشرده ای با ساقه های ضخیم با پوستی خاکستری تا قهوه ای دارد، شاخه های این گیاه خاردار و از انعطاف پذیری بالایی برخوردار هستند که به صورت آویزان رشد و به رنگ خاکستری ظاهر می شود، سرتاسر شاخه این گیاه از برگچه های کوچک بیضی مانند و براق پوشیده تشکیل شده است. گل های زیبایی به رنگ سفید و ستاره ای مانند تولید می کند که جاذب حشرات مختلفی است، میوه گرد و کروی مانندی به اندازه 1 تا 5 سانتیمتر تولید می کند که در فصل بهار قابل برداشت و استفاده می شود که طعمی همچون خرما نارس و همچنین سیب دارد که دارای خواص بسیاری است. بسیاری از افراد به پودر برگ گیاه سدر می گویند.

انواع درخت کنار:

درخت کنار دارای ارقام و واریته های مختلفی است که برخی از مهمترین ارقام و واریته های آن عبارت اند از:

کنار نازک:

کنار نازک دارای تاجی گرد است که انشعابات گسترده ای دارد و خاردار است، برگ های سبز رنگ بیضی مانندی دارد که سطح رویی برگهای آن صاف و سطح زیرین آن کرکهای سفید رنگی دارد. میوه تخم مرغی شکل و بیضی مانندی تولید می کند. از گیاهان همیشه سبز به شمار می رود که در بیشتر مناطق رشد و از رشد مطلوبی برخوردار است.

کنار کایتلی:

کنار کایتلی از گونه های پیوندی محسوب می شود. برگهای تخم مرغی شکل دندانه داری دارد. در داخل میوه آن هسته بیضی مانندی وجود دارد. خواص بسیاری دارد و دارای طعم دلچسبی است.

کنار عمران:

کنار عمران در سائز متوسط رشد می کند که انشعابات زیادی به صورت خمیده دارد که معمولاً این انشعابات به دلیل گستردگی با خاک تماس برقرار می کنند. خارهای کمتری نسبت به سایر واریته ها دارد. برگهای سبز رنگ این گیاه حالتی بیضی مانند و کشیده دارد که قسمت حاشیه آن دندانه دار است. میوه بیضی مانندی به طول 21 تا 23 سانتیمتر تولید می کند.

کنار گولا:

کنار گولا برگهای قلبی شکلی دارد و درختی گسترده به شمار می رود. میوه آن ظاهری گرد و کروی مانند دارد که دم میوه آن به رنگ زرد روشن است و سطح پوسته براق و گوشتی آن به رنگ سفید است. میوه این گیاه از ارقام زودرس محسوب می شود.

کنار تورنلس:

کنار تورنلس برگهای تخم مرغی شکلی دارد که طول آن به 8 و عرض آن به 4 سانتیمتر می رسد، میوه تخم مرغی تا بیضی ماندنی تولید می کند که انتهای میوه آن نوک تیز است و قاعده دم میوه آن گرد است. میوه این گیاه به هنگام رسیدن به رنگ سبز مایل به زرد تبدیل می شود.

کنار ساندورانانوئل:

کنار ساندورانانوئل برگهایی به رنگ سبز روشن تولید می کند، قاعده برگهای آن به رنگ گرد و نوک تیز است که اندکی خمیده است. میوه تخم مرغی شکل بیضی ماندنی تولید می کند، میوه رسیده آن به رنگ سبز متمایل به زرد طلایی است.

کنار نما:

کنار نما به صورت درختی همیشه سبز رشد می کند که ارتفاع آن به حدود 6 تا 9 متر می رسد. برگهای سبز رنگ تیره ای دارد. میوه بیضی ماندنی با انتهای گرد تولید می کند. در بیشتر مناطق رشد می کند.

کنار بنارسی کارکا:

کنار بنارسی کارکا برگهای تخم مرغی شکل تا بیضی ماندنی دارد. میوه این گیاه تخم مرغی شکل است که میوه نارس آن به رنگ سبز و رسیده آن به رنگ سبز مایل به زرد است. پوست میوه آن صاف و در عین حال براق است.

کنار جوجیا:

کنار جوجیا از ارقام زود بازده به شمار می رود که حالتی گسترده و منشعب دارد، برگ های تخم مرغی شکلی به رنگ سبز تیره و نوک تیز دارد. از رشد مطلوبی برخوردار است و در بیشتر مناطق رشد می کند.

کنار الاچی:

کنار الاچی برگ های کروی شکلی با قاعده باریک دارد، میوه آن ظاهری تخم مرغی شکل و گرد دارد، میوه نارس این گیاه به رنگ سبز و رسیده آن به رنگ سبز مایل به زرد است. دارای شاخه و برگ زیادی است و در بیشتر مناطق رشد و از رشد مناسبی برخوردار است.

کنار چوهارا:

کنار چوهارا دارای رشد متوسطی است و انشعابات گسترده ای دارد. برگ های تخم مرغی شکل آن نوک تیز هستند، سطح زیرین برگهای آن صاف و سطح بالایی آن کرکدار هستند. در بیشتر مناطق رشد می کند.

روش های تکثیر درخت کنار:

درخت کنار از طریق بذر و پیوند تکثیر می شود.

کشت بذری درخت کنار:

در کشت بذری ابتدا بذر گیاه را تهیه کنید و به این نکته توجه داشته باشید که بذر زنده قابل کشت نیست، در نخستین گام یک گلدان در ابعاد و عمق مناسب تهیه کنید و توجه داشته باشید که گلدان از زهکشی خوبی برخوردار باشد، گلدان را با استفاده از خاک سبک و نرم و آغشته به مواد آلی پر کنید، برای تسریع در جوانه زنی قسمت پوسته سفت بذر را با ابزار گوناگون به آرامی بشکنید به گونه ای که ترک بردارد سپس شیاری با دست خود در خاک گلدان ایجاد کنید و بذر گیاه را در داخل آن قرار دهید، روی بذر را با مقداری خاک و کود نرم بیوشانید و گیاه را با استفاده از آبیاری به آرامی آبیاری کنید و تا زمان جوانه زنی نگذارید سطح خاک خشک شود، پس از گذشت یک تا نهایت سه هفته بسته به شرایط اقلیمی و محیطی رشد گیاه جوانه می زند و سر از خاک بیرون می آورد، زمانیکه گیاه رشد کرد و به حد معینی از رشد رسید نهال گیاه را به گلدان بزرگتر برای مراقبت و در نتیجه به زمین اصلی برای ادامه رشد منتقل کنید. توجه داشته باشید که شما می توانید به طور مستقیم بذر این گیاه را در زمین اصلی نیز کشت کنید.

پیوند زدن درخت کنار:

بهترین زمان برای پیوند زدن زمانی است که گیاه در حال رشد است که برای این منظور می توانید در اواسط فصل بهار یا اواخر تابستان پیوند را تهیه کنید، توجه داشته باشید که جوانه های نابالغ و توسعه نیافته بخش بالایی شاخساره های جدید و جوانه رسیده برای پیوند مناسب نیستند، استفاده از روش T برای پیوند زدن این گیاه توصیه می شود. که بهتر است پیوند زدن در فاصله نزدیک با زمین انجام شود تا از این طریق بتواند منطقه ظهور نرکها را به از ناحیه پایه پیوند به حداقل برساند.

هرس درخت کنار چگونه است؟

هر گیاهی برای رشد نیاز به هرس به موقع دارد که درخت کنار نیز از این قاعده مستثنی نیست و نیاز به هرس دارد ولی نکته ای که وجود دارد زمان هرس در مناطق مختلف بسته به شرایط اقلیمی متغیر است به همین دلیل بهترین زمان هرس بعد از برداشت محصول و زمانی که گیاه به خواب زمستانی می رود است. به هنگام هرس شاخه ها اضافه، خشک شده و بیمار گیاه را جدا کنید.

شرایط اکولوژیک رشد درخت کنار:

درخت کنار برای رشد هر چه بهتر و باردهی بیشتر نیاز به شرایط محیطی ذیل دارد.

ارتفاع:

ارتفاع این گیاه بسته به ارقام و واریته های مختلفی که دارد متغیر و بین 5 تا 20 متر است.

نور:

گیاهی کاملاً آفتاب دوست به شمار می رود که برای رشد و نمو نیاز به نور کامل خورشید دارد.

دما:

دمای مناسب برای رشد این گیاه 25 تا 35 درجه سانتی گراد است که اگر دمای هوا بیشتر باشد روند تشکیل میوه گیاه کاهش پیدا می کند و دمای پایین زیر صفر و یخبندان نیز باعث آسیب به شاخه های جوان می شود. در برابر وزش بادهای سنگین مقاوم است به همین دلیل به عنوان بادشکن عمل و برای این منظور مناسب است.

خاک:

در گستره وسیعی از خاک ها رشد می کند که البته شما می توانید برای رشد این گیاه از خاکهای خنثی یا کمی قلیایی استفاده کنید تا درخت رشد بهتری را تجربه کند.

آبیاری:

دارای ریشه های به نسبت عمیقی است به همین دلیل در برابر کم آبی مقاوم است و نیاز آبی کمی دارد طوریکه بدون آب نیز به حیات خود ادامه می دهد.

فاصله کاشت:

فاصله کاشت بین درختان 7 متر و فاصله بین ردیف ها 5 متر است.

زمان و مقدار کود دهی به درخت کنار به چه صورت می باشد؟

در طول دوره رشد گیاه می توانید از 500 تا 1000 گرم کود ازت به همراه 400 تا 800 گرم فسفر و در نهایت 100 تا 200 گرم پتاسیم استفاده کنید که البته توجه داشته باشید که میزان استفاده از ازت، فسفر و پتاسیم بسته به شرایط رشد گیاه متفاوت است که برای مشاوره در این زمینه می توانید با پوپونیک تماس بگیرید، زمان استفاده از فسفر و کود حیوانی پوسیده یک ماه بعد از هرس است. می توانید از سایر کودها شیمیایی در طول دوره رشد گیاه به صورت جامد و مایع و به صورت محلول پاشی استفاده کنید.

آفات و بیماری های رایج درخت کنار:

از آفات و بیماری رایج درخت کنار می توان به موارد زیر اشاره نمود.

مگس سفید کنار:

مگس سفید گونه ای حشره است که بر روی میوه گیاه و در تمام طول سال بر روی بخش های رویشی گیاه به خصوص برگ ها ادامه حیات می دهد و به آن خسارت وارد می کند. برای مبارزه با این آفت توصیه ما به شما استفاده از سم اکتیلیک 50 درصد به نسبت یک در هزار است.

شپشک کنار:

شپشک از آفت رایج درخت کنار محسوب می شود که می توانید آن را در بخش های مختلف برگ گیاه به وضوح مشاهده کنید، استفاده از سمپاشی یکی از روشهای از بین بردن حشرات محسوب می شود که توصیه ما به شما استفاده از حشره کش دیازینون است.

کرم برگ خوار کنار:

کرم برگ خوار حشره ای موزی است و همانطور که از نامش پیداست از برگ گیاه تغذیه و به آن خسارت وارد می کند. این آفت با نفوذ به بافت داخلی برگ بین دو لایه از آن تغذیه می کند، برای از بین بردن این آفت می توانید از سموم تماسی استفاده کنید.

موریانه:

موریانه معمولاً به درختان ضعیف حمله و در خاک های شنی به وفور قابل مشاهده است. استفاده از آبیاری به موقع و تغذیه مناسب باعث افزایش مقاومت گیاه در برابر آفات می شود. برای از بین بردن موریانه می توانید باغ کنار خود را در اوایل بهار و پاییز شخم بزنید و خسارات این آفت را به حداقل برسانید.

بیماری سفیدک پودری:

بیماری سفیدک پودری در نتیجه درجه پایین حرارت و ابری بودن هوا در کنار رطوبت ایجاد می شود. استفاده از روش محلول پاشی و استفاده از قارچ کش دینوکاپ توصیه ما به شما برای کنترل این بیماری است که نقطه های سفید رنگی را ایجاد می کند.

برداشت میوه کنار چگونه است؟

برداشت میوه کنار به روش دستی چیدن، تکاندن و ضربه زدن به شاخه ها انجام می شود. توجه داشته باشید که برداشت میوه این گیاه به همراه دمگل باعث افزایش طول عمر گیاه به هنگام انبارداری می شود. نکته ای که ذکر آن ضروری است این است که میوه این گیاه را می بایست طی چندین مرحله برداشت کنید چرا که میوه این گیاه به طور همزمان نمی رسد به همین دلیل به هنگام برداشت باید میوه های رسیده را برداشت کنید.